

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering	:	24 maart 2011
Nummer	:	16
Commissie	:	Commissie Grondgebied
Portefeuillehouder	:	wethouder A.M. Schep
Afdeling	:	Gemeentewerken
Opsteller	:	F.W.A. Heeres
Productiedatum	:	29 december 2010
Vaststellingsdatum	:	18 januari 2011
B&W		
Fatale datum	:	n.v.t.
Registratienummer	:	2010029305
Reg.nrs(s) bijlage(n)	:	2010011327 (afvalinfo), 2010014589 (inspraaknotitie), 2010014584 (reactienota), 2010015698 (rapport TNS NIPO), 2010025904 (Aanvullende informatie diftar)
Onderwerp	:	vaststellen wijze van inzamelen restafval

Korte inhoud voorstel

De gemeente wil de afvalscheiding bevorderen en bij de afvalinzameling adequate dienstverlening leveren. Daarom heeft zij over de geharmoniseerde afvalinzameling (een viertal inzamelscenario's) een inspraakprocedure gehouden.

Gelet op de resultaten van de inspraakprocedure stellen burgemeester en wethouders de raad voor te besluiten om diftar volume/frequentie met de wekelijkse inzameling voor restafval in te voeren in de hele gemeente. Er wordt naar gestreefd deze inzamelmethode in te voeren per 1 januari 2012.

Burgemeester en wethouders stellen de raad voor in te stemmen met dit voorstel.

1. Aanleiding

In september 2009 is tijdens twee inloopavonden met inwoners gesproken over een nieuwe geharmoniseerde afvalinzameling. Hieruitvolgend is een afvalbeleidsplan opgesteld waarin voor de inzameling van restafval vier scenario's zijn omschreven.

Scenario 1: wekelijkse inzameling van restafval

Scenario 2: tweewekelijkse inzameling van restafval

Scenario 3: volume/frequentie diftar met wekelijkse inzameling van restafval

Scenario 4: volume/frequentie diftar met tweewekelijkse inzameling van restafval

Inspraakprocedure

Uw raad heeft voor deze scenario's een inspraakprocedure gehouden volgens het consultatiemodel van de Verordening interactieve beleidsvorming Bloemendaal 2006. De uitkomst van de inspraakprocedure vormt de input voor de keuze voor een scenario.

Elk huishouden heeft een antwoordkaart gekregen waarop men de voorkeur kon aangeven.

In een bijgevoegde afvalinfo is elk scenario toegelicht (2010011327).

Gelijktijdig zijn alle inwoners in staat gesteld om vanaf eind april tot en met 7 juni 2010 een zienswijze in te dienen.

2. **Probleem-en doelstelling/oplossingen/effecten**

Probleem- en doelstelling

De huidige inzameling kan niet worden voortgezet. In de praktijk is het mogelijk binnen één afvalstoffenverordening beide inzamelsystemen (wekelijks restafval en alternerend) te handhaven. Het is vraag of er op deze wijze afvalstoffenheffing kan worden geheven. De VNG geeft aan dat de gemeente aantoonbaar moet maken dat deze keuze de doelmatigheid en effectiviteit van de inzameling ten goede moet komen. Om de doelmatigheid en effectiviteit te beoordelen, moet worden aangetoond dat de afvalscheiding wordt bevorderd door het toepassen van verschillende tarieven in verschillende kernen. Dit is niet haalbaar in definitieve vorm. Mogelijk is daarmee sprake van strijdigheid met artikel 1 van de Grondwet (gelijkheidsbeginsel en verbod op discriminatie).

Het is wettelijk niet mogelijk om op basis van geografie voortdurend twee verschillende tarieven te hanteren (volgens GBKZ).

Inspraakprocedure

Ter afronding van de interactieve beleidsvorming moet uw raad een eindverslag vaststellen met de gevolgen voor de besluitvorming. De resultaten van de inspraakprocedure moeten in een eindverslag door uw raad worden vastgesteld gelijktijdig met de keuze voor een inzamelscenario.

Oplossingen

In dit voorstel wordt ingegaan op de keuze voor een scenario.

In de inspraaknotitie (2010014589) en de reactienota (2010014584) is een overzicht van de inspraakresultaten in het proces van interactieve beleidsvorming gegeven. Daarin worden ook de bijdragen die mondeling of schriftelijk tijdens dit proces naar voren zijn gebracht, met een reactie daarop weergegeven.

Uit de raadpleging onder de bevolking blijkt dat aan elke keuze voor een scenario een andere motivering ten grondslag ligt.

Scenario 1, wekelijkse inzameling van restafval: 25% voorkeur

Dit scenario heeft de voorkeur van inwoners in Bloemendaal en Overveen. Bijna de helft van de huishoudens kiest hiervoor omdat ze tevreden zijn over de huidige wijze van afvalinzameling.

Scenario 2, tweewekelijkse inzameling van restafval: 22% voorkeur

Van alle huishoudens in Bennebroek geeft 60% de voorkeur aan deze wijze van inzameling omdat men tevreden is over de huidige inzameling.

Scenario 3, Diftar volume/frequentie wekelijks restafval: 26% voorkeur

Dit scenario heeft de voorkeur van inwoners in Aerdenhout en Overveen omdat men dit een eerlijke kostenverdeling vindt.

Scenario 4, Diftar volume/frequentie tweewekelijks restafval: 26% voorkeur

Dit scenario heeft de voorkeur van inwoners in Vogelenzang omdat men graag zo min mogelijk wil betalen.

1% heeft geen voorkeur uitgesproken.

In elke kern heeft men een andere grootste voorkeur voor een scenario. Keuze voor een scenario betekent dat ongeveer driekwart van de huishoudens een scenario krijgt waar men geen voorkeur voor heeft.

Voorkeur huidige methode versus Diftar methode

Wanneer er een tweedeling gemaakt wordt tussen de bestaande methode van inzamelen/heffen: scenario 1 en scenario 2 en de nieuwe methode (Diftar) van inzamelen/heffen: scenario 3 en 4 dan tekent zich een beeld af.

In de kernen Aerdenhout, Bloemendaal, Overveen en Vogelenzang geven ruim vier op de tien huishoudens de voorkeur aan de huidige methode van inzameling. In Bennebroek geven zes op de tien huishoudens de voorkeur aan de huidige methode van inzameling.

Opvallend is echter dat iets meer dan de helft van de huishoudens van Aerdenhout, Bloemendaal, Overveen en Vogelenzang openstaat voor een nieuwe methode (Diftar) van inzameling, te weten scenario 3 of scenario 4.

Representativiteit raadpleging

De representativiteit van het onderzoek is volgens TNS NIPO gewaarborgd. Alle huishoudens hebben de mogelijkheid gekregen om te reageren. Door de relatief hoge response (31%) is de representativiteit gewaarborgd. De representativiteit geldt voor de verdeling over de woonkernen en voor de grootte van de huishoudens.

Effecten

Planning

De invoering van diftar kost de organisatie maximaal 2 jaar. Deze tijd is nodig om besluitvormingsprocedures uit te voeren en om alle praktische zaken te regelen (opstellen programma van eisen, aanschaf en implementatie softwaresysteem, chips in rolemmers, proefdraaien, communicatie).

Als het proces volgens planning verloopt, kan Diftar per 1 januari 2012 worden ingevoerd. De minimale indicatieve doorlooptijd voor alle processen is gepland op 12 maanden.

Voordat diftar wordt ingevoerd zijn o.a. aanpassingen in de inzamelstructuur noodzakelijk. Bij invoering van diftar moeten de minicontainers worden voorzien van een chip. De verzamelcontainers bij appartementengebouwen moeten worden afgesloten.

Dat betekent dat de huishoudens van Bennebroek een chip in hun eigen rolemmer krijgen. Als de rolemmer van slechte kwaliteit is, kan ook van gemeentewege een nieuwe rolemmer worden verstrekt.

Ervaringen met diftar

In 156 van de 441 gemeenten wordt in 2009 tariefdifferentiatie gehanteerd (35% van het totale aantal gemeenten). In Noord-Holland hebben de gemeenten Graft-De Rijk, Oostzaan en Ouder Amstel tariefdifferentiatie. De meeste diftargemeenten (74) gaan uit van een systeem gebaseerd op volume/frequentie (grootte van de afvalcontainer/aantal aanbiedingen). Het volume/frequentiesysteem heeft inmiddels in de praktijk zijn betrouwbaarheid bewezen. Gemeenten met dezelfde stedelijkheidsklasse als Bloemendaal die al lange tijd, dat wil zeggen 8-10 jaar, diftar op basis van volume/frequentie hanteren zijn onder andere: Geldrop-Mierlo, Heerenveen, Hoogezand-Sappemeer, Kampen, Vught, Zevenaar en Zutphen.

Ervaringen andere gemeentes

Als positieve effecten van diftar worden vaak genoemd:

- Betere afvalscheiding en afvalpreventie door een grotere bewustwording van het aanbodgedrag. Inwoners krijgen immers individuele overzichten van het aantal keer restafval dat zij aanbieden. Daarbij kan worden aangegeven wat het gemiddelde is van een huishouden met vergelijkbare samenstelling.
- Inwoners kunnen de hoogte van de afvalstoffenheffing in grotere mate zelf sturen door minder restafval aan te bieden.

Bij scenario 3 (wekelijkse inzameling en diftar) hebben inwoners maximale keuzevrijheid ten aanzien van het aantal keren dat zij hun restafval aanbieden. Dat betekent dat de bewoner één keer, twee keer, drie keer of vier keer per vier weken zijn rolemmer kan aanbieden.

De volgende negatieve effecten komen voor bij diftar:

- Er wordt vaak gezegd dat zwerfvuil en illegale afvaldumpingen toenemen. Gegevens die deze bevindingen onderbouwen, zijn niet voorhanden. Andere gemeenten ervaren geen problematische toename van zwerfval of illegaal gedumpt vuil.
- Afvaltoerisme, misbruik en fraude komen voor. Burgers brengen hun afval soms naar bekenden in buurgemeenten of nemen afval mee naar hun werkgever. Andere gemeenten kunnen niet vaststellen hoe groot dit probleem is.
- Het korte termijn effect van afvalreductie ebt op langere termijn weg. Statistieken over de inzamelgegevens laten zien dat de aangeboden hoeveelheid afval het sterkst afneemt in het eerste jaar van invoering van diftar. In de jaren na het jaar van invoering van diftar is de verandering van de aangeboden hoeveelheid afval minder sterk en begint de hoeveelheid in een aantal gemeenten al weer licht te stijgen, vermoedelijk door de gemiddelde groei van het afval. De reductie blijft overigens wel gehandhaafd, dat wil zeggen: het verschil met gemeenten die geen diftar hebben, blijft ongeveer gelijk.

Effecten voor afvalscheiding, dienstverlening en afvalstoffenheffing

Met de invoering van diftar worden bewoners gemotiveerd afval te scheiden. De 'drive' om afval te scheiden wordt geprikkeld door financiën en/of door betrokkenheid met het milieu. De landelijke richtlijn voor afvalscheiding wordt nu in onze gemeente niet gehaald maar zal met de invoering van diftar sneller worden gehaald.

Bewoners kunnen zelf bepalen wanneer en hoeveel keer ze de grijze rolemmer aanbieden. Dit geeft hetzelfde gemak als dat men nu gewend is. Bewoners in Bennebroek kunnen hun grijze rolemmer nog steeds om de week buiten zetten. Inwoners in de overige kernen kunnen nog steeds elke week hun grijze rolemmer aanbieden.

Het is bekend dat door betere afvalscheiding de gemiddelde kosten omlaag gaan. Inwoners kunnen kosten besparen door afval te scheiden en hun grijze rolemmer minder aan te bieden. Bewoners die meer gebruik maken van de dienstverlening en hun grijze rolemmer om welke reden dan ook meer aanbieden, betalen daar dan voor. Bewoners die gebruik maken van verzamelcontainers wordt een vast en een niet beïnvloedbaar fictief variabel tarief in rekening gebracht.

GBKZ

Motie verbetering samenwerking gemeentebelastingen

U heeft in uw vergadering van 23 september 2010 een motie aangenomen die wil bevorderen dat de samenwerkingspartners van GBKZ dezelfde grondslagen hanteren en dat de uitvoeringskosten mee worden gewogen bij beslissingen.

Aan ons is daarom verzocht om bij nieuwe voorstellen de bestaande grondslagen bij andere gemeenten te evalueren en aan uw raad als beleidsalternatief aan te bieden. Verder is aan ons verzocht om bij nieuw beleid de uitvoeringskosten van de alternatieven in beeld te brengen.

Huidige grondslagen

Om tegemoet te komen aan uw verzoek hebben wij ons op de hoogte gesteld van de grondslagen voor de afvalstoffenheffing in de GBKZ gemeenten.

De huidige grondslagen voor de afvalstoffenheffing per GBKZ gemeente zijn:

- Bloemendaal (inclusief Bennebroek): op basis van formaat en aantal rolemmers;
- Heemstede: op basis van formaat en aantal rolemmers en op basis van het aantal inworpen (tikken bij ondergronds inzameling in één wijk);
- Zandvoort: op basis van één en meerpersoons huishoudens en op basis van formaat rolemmer voor extra rolemmers;
- Haarlemmerliede en Spaarnwoude: op basis van één en meerpersoons huishoudens.

Ontwikkelingen afvalbeleid GBKZ gemeenten

De heffingsgrondslagen in de GBKZ gemeenten Bloemendaal en Heemstede hebben in de basis dezelfde

grondslag alhoewel er op detailniveau verschillen zijn. De heffingsgrondslagen in Zandvoort en Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn ook in de basis gelijk aan elkaar.

Wij hebben aan de GBKZ gemeenten gevraagd welk voornemen er is om het beleid ten aanzien van de afvalinzameling en afvalverwerking zodanig te veranderen dat dit gevolg heeft voor de heffingsgrondslag.

Zandvoort heeft in de programma begroting 2011 opgenomen dat er een onderzoek naar diftar wordt uitgevoerd. Heemstede en Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn beide tevreden met de huidige inzameling en hebben geen voornemen veranderingen in de inzameling in te voeren die gevolgen hebben voor de heffingsgrondslag.

Bij de invoering van diftar is de heffingsgrondslag van Bloemendaal niet meer hetzelfde als bij de GBKZ samenwerkingspartners Zandvoort, Heemstede en Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit heeft gevolgen voor de uitvoeringskosten van GBKZ. De extra kosten voor de uitvoering van een diftarscenario hebben wij geraamd.

Samenvatting en voorstel

Een meerderheid van 52% is voor Diftar (scenario 3 en 4).

Een meerderheid van 51% is voor wekelijkse inzameling (scenario 1 en 3).

Om aan alle voorkeuren en wensen tegemoet te komen, is scenario 3 het meest geschikt. Het combineert de keuze voor diftar en de keuze voor wekelijkse inzameling van restafval. De lagere kosten worden eerlijk verdeeld, inwoners kunnen kiezen over de afname van de dienstverlening en de afvalscheiding wordt bevorderd.

Door de keuzevrijheid bepalen inwoners zelf of ze de kosten, afvalscheiding of de dienstverlening het zwaarst laten wegen. Inwoners bepalen zelf of ze hun grijze rolemmer wel of niet elke week aanbieden en betalen daar naar rato voor.

Scenario 3 heeft de minste nadelige gevolgen voor huishoudens die een voorkeur hebben voor een ander scenario.

Gezien de voorkeur voor de verschillende inzamelscenario's stellen wij u voor te kiezen voor scenario 3: volume/frequentie diftar met wekelijkse inzameling van restafval.

3. Financiële aspecten/risico's

Voor de invoering van Diftar zijn investeringen nodig. Deze investeringen, ad € 350.000, worden ten laste gebracht van de egalisatievoorziening. De stand van de egalisatievoorziening na het verwerken van de jaarrekening 2009 is: Bennebroek € 181.323 en Bloemendaal € 291.943, totaal € 483.266. Het saldo van de egalisatievoorziening is hierna toereikend om schommelingen in de afvalstoffenheffing op te kunnen vangen. Daar is de egalisatievoorziening voor bedoeld.

Verder zijn er structurele kosten om het systeem in stand te houden. De structurele instandhoudingskosten zijn afgezet tegen de structurele baten. De baten bestaan uit lagere verwerkingskosten door verbeterde afvalscheiding. De structurele kosten worden verwerkt binnen de reinigingsexploitatie.

Risico's

Veranderingen brengen risico's met zich mee. Er zijn risico's in tijd en kosten bij de invoering van diftar. Maar ook bij de verwachte effecten van de invoering van diftar zijn er risico's. Er zijn nl. risico's op het gebied van afvalscheiding, financiën en dienstverlening.

In de meeste gemeenten waar deze vorm van diftar is ingevoerd, wordt het restafval met een kwart gereduceerd. In dat geval wordt de landelijke richtlijn voor afvalscheiding gehaald. Als er minder goed afval wordt gescheiden dan geraamd, is er een risico dat de landelijke richtlijn voor afvalscheiding niet wordt gehaald.

Als de afvalscheiding niet wordt gehaald zoals geraamd, dan zullen de gemiddelde kosten hoger zijn dan geraamd.

De tijdsduur van het invoeringstraject is een risico. Ondanks het feit dat de planning wordt vastgelegd, kunnen er vertragingen optreden. Het proces moet door een ervaren procesbegeleider worden uitgevoerd. Door gebruik te maken van een ervaren bureau dat de begeleiding in meerdere gemeenten heeft verzorgd, wordt dit risico beperkt. De kosten van inhuur zijn opgenomen in de invoeringskosten.

4. **Voorstel**

Gelet op het vorenstaande stellen wij uw raad voor om:

1. het eindverslag/inspraaknotitie (2010014589) van de inspraakprocedure over de geharmoniseerde inzameling van restafval vast te stellen;
2. te besluiten om diftar volume/frequentie voor restafval in te voeren in de hele gemeente (scenario 3);
3. de investering ten behoeve van de invoering van diftar, ad € 350.000, ten laste te brengen van de egalisatievoorziening van de reinigingsexploitatie;
4. de structurele exploitatielasten verwerken binnen de reinigingsexploitatie.

5. **Uitvoering**

Ten behoeve van de invoering van diftar laten wij een plan van aanpak voor de uitvoering opstellen. Hierin worden de te volgen stappen procesmatig beschreven.

Om een indicatie te geven van de te voeren acties geven wij hieronder een verkorte opsomming van de zaken waar in het invoeringstraject besluitvorming over moet plaatsvinden:

- De hoogte en grondslag van het vast en variabel tarief voor grote en kleine en extra rolemmers.
- Handhaving.
- Aanpassing acceptatievoorwaarden en tarief voor de milieustraat.
- Misbruik van rolemmer door anderen (slot op container).
- Inrichting verwerking aanslagen door de belastingdienst.
- Containermanagement (het aanbrengen van chips in alle grijze rolemmers).
- Communicatie.

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

R.Th.M. Nederveen , burgemeester.

A.Ph. van der Wees , secretaris.

Advies Commissie

10/2: De commissie beschouwt de voordracht als bespreekpunt in de raad van 3 maart. Er is geen commissieadvies aan de raad, omdat diverse fracties nog fractieberaad zullen voeren alvorens tot een standpunt te komen.

10/3: Dit onderwerp komt als bespreekpunt in de raad van 24 maart 2011 met een amendement van de VVD.

De raad der gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 januari 2011;

b e s l u i t:

1. het eindverslag/inspraaknotitie (2010014589) van de inspraakprocedure over de geharmoniseerde inzameling van restafval vast te stellen;
2. Te besluiten om de 2-wekelijks frequentie voor restafval in te voeren voor de gehele gemeente (scenario 2).

Met inachtneming van amendement c aangenomen met de stemmen van vvd, lb en grl tegen (3) en VVD, CDA, D66 en PvdA voor (16)

amendement Besluit Nieuw afvalbeleid

Van: **VVD**

Raadsvergadering: **24-3-2011**

Raadsvoorstel: **Vaststellen nieuw afvalbeleid/harmonisatie afvalbeleid**

Corsanummer: **2010029305**

.....
.....

Overwegende/constaterende dat:

- Vanuit de brede burger inspraak er geen duidelijk voorkeur is vastgesteld
- Een 2-wekelijkse inzameling van restafval geen overlast geeft, immers blijft de groenafvoer voor organisch afval afwisselend met restafvoer bestaan
- Door de keuze voor kleine of grote afvoercontainers voor resp. restafval, papierafval, en groenafval per huishouden kan nu al worden ingespeeld op het eigen gewenste kostenniveau
- Het gewenst is de afvalscheiding te bevorderen, maar de te verwachten positieve effecten van invoering van gescheiden plastic-afvoer, gestart in 2010, nog niet kunnen worden beoordeeld
- Het invoeren van diftar sec een voorspeling doet dat er een nog hogere afscheiding wordt bereikt en dat hierop de gunstige beoordeling voor diftar gebaseerd is
- Het invoeren van diftar echter zeker leidt tot de investering in 2011 van € 350.000 en de jaarlijks terugkerende kosten van minstens € 83.000 vanaf 2012
- Alleen als er een nog hogere scheidingspercentage wordt bereikt (bovenop de extra inspanning via de gescheiden plastic-afvoer), er terug verdiend gaat worden en wellicht lagere kosten voor de huishoudens gaan ontstaan

- De omliggende Gemeenten geen diftar nu hebben ingevoerd, vanuit kostenbesparingen een samenwerking op dit punt zinvol kan zijn, en dat dit aansluit bij de strategie om organisatiekosten te besparen waar mogelijk
- Een minder risico volgend keuzescenario is dat er eerst gekozen wordt tot een 2-wekelijkse inzameling voor rest-afval, dit over 3 jaar wordt geëvalueerd en dan alsnog kan worden gekozen voor de invoering van diftar variant 4.
- Dit scenario vanaf 2012 direct een besparing voor de huishoudens oplevert

Vervangt het besluit behorend bij het raadsvoorstel Vaststellen nieuw afvalbeleid/harmonisatie afvalbeleid onder punt 2, als volgt:

- Te besluiten om de 2-wekelijks frequentie voor restafval in te voeren voor de gehele gemeente (scenario 2).
Punten 3 en 4 vervallen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Bloemendaal, gehouden op 24 maart 2011.

, voorzitter

, griffier